

Aan
de gemeenteraad

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338
Begrotingsprogramma Maatschappelijke voorzieningen
Betreft Toekomstperspectief Dordtse Welzijnsorganisatie (DWO)

Samenvatting

Dit raadsvoorstel dient tot besluitvorming over de gevolgen van voorgenomen oprichting van de nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning "MEE Drechtsteden" door DWO en MEE. Het raadsvoorstel heeft ook tot doel inzicht te verschaffen in de recente ontwikkelingen rondom de Dordtse Welzijnsorganisatie (DWO) en "MEE Drechtsteden". Deze ontwikkelingen leiden tot een nieuw toekomstperspectief voor DWO in relatie tot de gemeentelijke opgaven gekoppeld aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de decentralisatie AWBZ begeleiding, de decentralisatie van Jeugdzorg en de Wet werken naar vermogen (Wwnv). Met de realisatie van "MEE Drechtsteden" anticiperen we op de overkomst van AWBZ begeleiding naar de WMO. "MEE Drechtsteden" wordt een belangrijk preventief instrument gericht op zelfredzaamheid en participatie van burgers met een beperking, met als bijkomend effect naar verwachting een lange termijn besparing op de kosten voor zorg en ondersteuning. Dordrecht is hiermee een van de eerste gemeenten in Nederland die een brede eerstelijns organisatie voor maatschappelijke ondersteuning neerzet. Het voorgenomen traject levert bovendien op termijn een aanzienlijke besparing op voor de stad.

Wij hebben besloten:

1. kennis te nemen van de voorgenomen oprichting van de nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning "MEE Drechtsteden" door DWO en MEE;
  2. kennis te nemen van de overdracht van het perceel sociaal cultureel werk (onderdeel van DWO) aan MEE (i.c. de Stichting MEE Plus bedrijvigheid);
  3. kennis te nemen van de voorgestelde ontvlechting van het perceel beheer en exploitatie accommodaties (onderdeel van DWO);
  4. kennis te nemen van de voorgenomen overdracht van het perceel peuterspeelzaalwerk (onderdeel van DWO);
- en stellen u voor:
- a. maximaal € 1,8 miljoen beschikbaar te stellen voor transitie- en frictiekosten MEE Drechtsteden/DWO. Te dekken uit de algemene reserve en de begroting dienovereenkomstig te wijzigen via begrotingswijziging nummer 212048;
  - b. om de vrijvallende middelen voor accommodaties ten gunste van het financieel perspectief te verwerken met ingang van de begroting 2013, waardoor de algemene reserve in een periode van 4 jaar kan worden aangevuld.

1. Wat is de aanleiding?

De gemeente Dordrecht vindt al geruime tijd dat de tijd rijp is voor een nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning in de stad. Al in 2007 is in het Wmo-beleidsplan die wens door de gemeente geuit. De gemeente wil het welzijnswerk in de stad vernieuwen.

In 2010 hebben drie partijen, te weten de Dordtse Welzijnsorganisatie (DWO), Maatschappelijk Welzijn De Stromen Opmaat Groep (MW SOG) en MEE, het

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338

initiatief genomen om te komen tot één nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning. Dit deed men onder de werknaam "VorU". Eind 2011 bleek dit een brug te ver. Maatschappelijk Welzijn De Stromen Opmaat Groep haakte voortijdig af. De twee overgebleven partijen, DWO en MEE, besloten direct hun samenwerking versneld vorm te geven door te streven naar een nieuwe organisatie voor Dordrecht en de Drechtsteden onder de werknaam "MEE Drechtsteden". De bestuurders van DWO en MEE zijn voornemens om op 1 juli 2012 voor Dordrecht (en in het verlengde hiervan de Drechtsteden) een brede organisatie voor maatschappelijke ondersteuning op te richten.

2. Wat willen we bereiken?

De Wmo is het wettelijke kader voor het bieden van ondersteuning aan kwetsbare burgers (mensen met een beperking) met als centrale doelstelling de zelfredzaamheid en participatie te bevorderen. De Wmo zet hierbij in op het activeren van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van burgers en de samenleving (civil society/de Kanteling).

Daarnaast zullen de drie grote decentralisatieopgaven de komende periode een groot beroep doen op het lokaal organiserend vermogen om vernieuwende vormen van ondersteuning te ontwikkelen. Met als doel: blijvend adequate en verantwoorde ondersteuning aan burgers te bieden binnen de door het Rijk opgelegde strakke budgettaire kaders.

De ondersteuning van kwetsbare burgers zou zoveel mogelijk dichtbij, in wijken en buurten, moeten worden geboden. Daarnaast zouden aanvullende ondersteuningsalternatieven moeten worden ontwikkeld voor de bestaande (duurdere) individuele voorzieningen. Hier tekent zich langzamerhand het toekomstbeeld af van een stevige, lokale organisatie voor maatschappelijke ondersteuning, een algemene voorziening, die kwetsbare burgers in de eigen omgeving helpt volwaardig deel te nemen aan onze samenleving.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

De beoogde, nieuwe organisatie zal bestaan uit onderdelen van DWO en MEE. Op deze wijze ontstaat een stevige, lokaalgerichte organisatie voor maatschappelijke ondersteuning, waarin participeren een lokale, brede welzijnsorganisatie (DWO) en een regionale cliëntondersteuning organisatie (MEE). MEE biedt ondersteuning aan mensen met een beperking, chronische aandoening of ontwikkelingsachterstand. De nieuwe organisatie brengt expertise bij elkaar op het terrein van Welzijn, Wmo en AWBZ.

Er wordt op dit moment gewerkt aan een zogenaamde "maatschappelijke businesscase" (lees: ondernemingsplan) op inhoud en middelen, als planmatige onderlegger voor de nieuwe organisatie.

MEE brengt in: de cliëntondersteuning en het gemeentelijk gefinancierde deel van de mantelzorgondersteuning en de vrijwilligersondersteuning. De cliëntondersteuning van MEE wordt voor het grootste deel uit de AWBZ gefinancierd. Voorzien wordt dat deze middelen in 2015 door het rijk aan gemeenten worden overgedragen. Met de ontwikkeling van de nieuwe organisatie wordt dus tevens geanticipeerd op de toekomstige situatie, waarbij de MEE middelen onder verantwoordelijkheid van de gemeente komen.

DWO brengt in het door de gemeente Dordrecht gefinancierde perceel sociaal-cultureel werk. Het gaat hier o.a. om opbouwwerk, activering vrijwilligers en ouderenwerk.

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338

De nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning krijgt een heldere opdracht mee van de gemeente Dordrecht, die in lijn is met de gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het terrein van welzijn en maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en met de nieuwe opgaven verbonden aan de drie decentralisaties. In algemene zin verwachten wij van MEE Drechtsteden, dat het een krachtige, innovatieve organisatie wordt. Een organisatie die antwoorden geeft op vraagstukken die samenhangen met het gebrek aan participatie en zelfredzaamheid van burgers met beperkingen. Bovendien verwacht de gemeente Dordrecht, dat MEE Drechtsteden antwoorden zal weten te vinden op vraagstukken m.b.t. de decentralisatie opgaven.

Daarnaast zijn 10 specifieke doelstellingen voor MEE Drechtsteden geformuleerd:

1. Participatie: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat zij maatschappelijke participatie aantoonbaar bevordert bij mensen met een beperking en zonder een beperking.
2. Zelfredzaamheid: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze een aantoonbare bijdrage levert aan de individuele en collectieve zelfredzaamheid van kwetsbare mensen waaronder mensen met een beperking.
3. Wederkerigheid en verantwoordelijkheidsverdeling: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze uitgaat van de verantwoordelijkheidsladder van de Wmo en in haar werkwijze het principe van de wederkerigheid toepast.
4. Preventie: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze methoden ontwikkelt om dure zorg te vervangen door goedkopere vormen van ondersteuning. Dit door gebruik te maken van vormen van ondersteuning (buurtsteun) in de sociale nabijheid van de betreffende burger met een ondersteuningsvraag.
5. Interculturalisatie: Kennis hebben van achtergronden van bevolkingsgroepen en "gevoelig" zijn voor de verschillende achtergronden van de Dordtse bevolking is een kenmerk van MEE Drechtsteden. Toegankelijkheid voor alle bevolkingsgroepen en openheid zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.
6. Programmatische samenhang door vernieuwing: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze hun ondersteuning zodanig zullen ontwerpen dat initiatieven van burgers op passende wijze ondersteund worden.
7. Efficiency: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze de efficiëntie vergroot door de mogelijkheden binnen de nieuwe organisatie te stroomlijnen en te bundelen.
8. Aanspreekpunt voor burgers: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze (in samenwerking met andere partijen) in wijken een "aanspreekpunt" gaan vormen waar mensen die vragen hebben met betrekking tot allerlei vormen maatschappelijke ondersteuning terecht kunnen.
9. Integraal werken: Van MEE Drechtsteden verwacht de gemeente Dordrecht dat ze dicht bij de burger een integrale aanpak realiseert die vervreemding voorkomt en de effectiviteit vergroot. MEE Drechtsteden maakt daarbij verbindingen met arbeidsmarktzaakstukken, jeugdzorg en verschillende vormen van zorg en ondersteuning (Wmo, AWBZ, ZVW).
10. Burgernabij: Wij verwachten van MEE Drechtsteden dat ze in de uitvoering waar het kan op de schaal van wijk en buurt werkt.

Een aantal activiteiten van DWO en MEE zullen worden samengevoegd in een nieuwe juridische entiteit. Hierbij maakt men gebruik van een al bestaande Stichting MEE Plus bedrijvigheid, onderdeel van de overkoepelende Stichting MEE Plus. Deze stichting krijgt een nieuwe naam en een andere juridische invulling. De

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338

nieuwe stichting wil de drempel laag maken voor lokale en regionale netwerkpartners om op een of andere wijze samenwerking te realiseren. De overdracht van activiteiten (formeel: overgang van onderneming) van DWO en van MEE naar de nieuwe stichting gaat volgens het principe "schoon aan de haak" met een minimum aan overhead. De totale startformatie van de nieuwe stichting is circa 90 fte.

De consequenties voor de DWO organisatie

De keuze van DWO om deel te nemen in de nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning MEE Drechtsteden heeft consequenties voor de huidige DWO organisatie. DWO zal in haar huidige vorm ophouden te bestaan. Vanwege de uitplaatsing van het perceel sociaal-cultureel werk blijven er twee percelen binnen DWO achter, te weten het peuterspeelzaalwerk en beheer en exploitatie accommodaties. Voor beide percelen wordt een nieuw toekomstperspectief ontwikkeld. In de volgende paragrafen wordt hier nader op in gegaan.

A) De ontvlechting van het peuterspeelzaalwerk

Het peuterspeelzaalwerk wordt door DWO uitgeplaatst naar een geschikte organisatie voor peuterwerk, kinderopvang of onderwijs. Deze beweging is in lijn met het gemeentelijk beleid om peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en onderwijs zodanig te positioneren dat er sprake kan zijn van "een doorgaande lijn". De DWO heeft in het eerste kwartaal van 2012 een proces van uitplaatsing van het peuterspeelzaalwerk ingezet. Op basis van een brochure en een set van selectiecriteria zijn organisaties op het terrein van peuterwerk, kinderopvang en onderwijs in Dordrecht benaderd met de vraag of zij interesse zouden hebben in de overname van het peuterspeelzaalwerk van DWO. Inmiddels is bekend geworden dat zij met het COKD in gesprek zijn over de overname van het peuterspeelzaalwerk.

B) De ontvlechting van beheer en exploitatie accommodaties

De vorming van MEE Drechtsteden en de bijbehorende ontvlechting van DWO heeft verstreckende gevolgen voor het perceel beheer en exploitatie van welzijnsaccommodaties dat door DWO wordt uitgevoerd. Per 31 december 2012 stopt DWO met de werkzaamheden en daarmee stopt ook de subsidie aan DWO voor het perceel beheer en exploitatie accommodaties. Daarnaast is er op het perceel welzijnsaccommodaties sprake van structurele overcapaciteit, dan wel onderbenutting van beschikbare ruimte. De noodzaak om tot een gezondere bedrijfsvoering voor onze welzijnsaccommodaties te komen is hoog. Vanuit het gegeven, dat het perceel beheer en exploitatie accommodaties geen onderdeel zal uitmaken van de nieuwe organisatie MEE Drechtsteden en DWO in haar huidige vorm ophoudt te bestaan, komen nut en noodzaak voor een grondige inhoudelijke en financiële hervorming van het perceel welzijnsaccommodaties en de bijbehorende activiteiten bij elkaar.

Per 1 januari 2013 zal er aan de activiteiten in het kader van beheer en exploitatie accommodaties in een nieuwe structuur invulling moeten worden gegeven. Dit betekent dat de geleidelijke hervorming op onderdelen die met het traject Welzijn Nieuwe Stijl (zie Startnotitie, april 2011) reeds was ingezet, versneld moet worden. Het perceel accommodaties zal bedrijfsmatig gezond en overdraagbaar gemaakt moeten worden.

De uitgangspunten van Welzijn Nieuwe Stijl zijn leidend bij de hervorming van het perceel. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338

- stimuleren van medegebruik van beschikbare ruimte bij maatschappelijke partners;
- inzetten op efficiënter gebruik en meer kostendekkend programmeren van het beschikbare maatschappelijke vastgoed.

Concreet betekent dit dat het aantal welzijnsaccommodaties stevig teruggebracht zal worden tot zes accommodaties waarbij behoud van activiteiten wordt beoogd door medegebruik en multifunctioneel gebruik van ruimte te stimuleren. Daarnaast zal er een gemeentelijke structuur worden opgezet voor de verhuur, distributie en beheer van gemeentelijk vastgoed dat een maatschappelijke bestemming heeft (welzijnsaccommodaties, sport- en spelzalen, onderwijsruimte etc.). Beoogd wordt de beheertaken voor de zes te behouden welzijnsaccommodaties onder te verdelen onder professionals, vrijwilligers en "community jobs".

Zie bijlage 1 voor een meer gedetailleerde onderbouwing van deze noodzakelijke herstructurering, een voorzet voor een nieuwe structuur voor het beheer en exploitatie van maatschappelijk vastgoed en een toelichting op financiële gevolgen van de voorgestelde herstructurering.

a. Inspraak en communicatie

Aan de DWO is met onze brief van 4 mei 2012 het voorgenomen besluit kenbaar gemaakt om per 31 december 2012 de subsidies voor de percelen sociaal cultureel werk, peuterspeelzaalwerk en beheer & exploitatie accommodaties te beëindigen. De DWO is de gelegenheid gegeven daarop haar zienswijze in te dienen. Hierna volgt een definitief besluit waarin o.a. op de afbouw van de subsidie (i.v.m. frictiekosten) zal worden opgenomen.

Om de subsidierelatie met MEE Drechtsteden formeel te regelen wordt een brief opgesteld waarin o.a. wordt aangegeven dat we met hen voor vier jaar een subsidierelatie willen aangaan met daarbij de geldende voorwaarden (jaarlijkse (aanvraag tot) subsidieverlening/-verantwoording, wijze van verantwoording, etc.). Deze brief wordt met het Subsidiebureau - en indien nodig ook met een jurist - opgesteld en afgestemd.

b. Vervoltraject besluitvorming

Niet van toepassing.

c. Inclusiefbeleid

Niet van toepassing.

4. Wat mag het kosten?

Voor de transitie van onderdelen van DWO naar de nieuwe organisatie MEE Drechtsteden en de ontvlechting van DWO wordt het gemeentelijk aandeel in transitie- en frictiekosten geraamd op circa € 1,8 miljoen. Deze kosten zullen in 2013 optreden en zijn nu in Naris opgenomen. Hiermee is feitelijk weerstandsvermogen gereserveerd om deze frictiekosten op te vangen. De transitiekosten bedragen circa € 200.000,-- en hebben betrekking op initiële kosten voor de oprichting van de nieuwe organisatie MEE Drechtsteden. De frictiekosten bedragen circa € 1,6 miljoen en betreffen met name personeelskosten en personeel gerelateerde kosten in het kader van het sociaal plan van DWO. Wij stellen voor de transitie- en frictiekosten ten laste van de Algemene Reserve te brengen.

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338

De voorgestelde hervorming van het perceel beheer en exploitatie accommodaties levert over een periode van vier jaar een oplopende structurele besparing op. Dit resulteert voor de gemeente in een lagere subsidie verlening van uiteindelijk circa € 590.000,-- op jaarbasis. Deze lagere lasten kunnen bij de begroting 2013 ten gunste van het financieel perspectief worden gebracht.

De geraamde huisvestingslast in de beoogde eindsituatie met de zes benoemde accommodaties zal circa € 520.000,-- op jaarbasis bedragen. De raming van de structurele lasten voor de nieuwe beheerstructuur bedraagt maximaal € 300.000,--. Hiermee komen vanaf 2015 de structurele lasten op circa € 820.000,--. Ten opzichte van het huidige maximaal beschikbare budget van ruim € 1,4 miljoen voor accommodaties in 2012, leidt dat tot een besparing van circa € 325.000,-- in 2013, oplopend tot circa € 590.000,-- vanaf 2016.

Financiën nieuwe organisatie MEE Drechtsteden

De gemeente wil met MEE Drechtsteden een subsidierelatie aangaan voor vier jaar om de organisatie de tijd te geven zich te ontwikkelen. Na deze periode zal de gemeente zich de vraag stellen of ze de subsidierelatie met MEE Drechtsteden wil voortzetten. De periode geldt van 1 januari 2013 t/m 31 december 2016. Jaarlijks wordt aan de hand van de verantwoordingsgegevens een evaluatiegesprek gehouden en bijstellingsafspraken gemaakt die worden vastgelegd in de subsidie beschikking.

Het gemeentelijke budget van circa € 2,5 miljoen per jaar wordt voor die periode structureel ingezet, met dien verstande dat er indexering kan plaatsvinden en eventuele generieke bezuinigingsmaatregelen kunnen worden genomen. Voor het incidenteel budget (met name sociale programma's) geldt dat de hoogte van het budget per jaar wordt vastgesteld. In de onderstaande tabel staat een overzicht van de beschikbare gemeentelijke middelen (budgetjaar 2012):

Beschikbaar budget Marga				
Extern				
Sociaal cultureel werk	€ 2.049.915,00	DWO	structureel	efficiency & indexering
Steunpunt vrijwilligers	€ 172.468,00	DWO	structureel	efficiency & indexering
Buurtbemiddeling	€ 63.170,00	DWO	structureel	efficiency & indexering
Netwerk Dordt Veilig	€ 16.768,00	DWO	structureel	efficiency & indexering
Sociaal programma Wielwijk	€ 115.000,00	DWO	incidenteel	onzeker
Sociaal programma Oud Krispijn Zuid	€ 352.556,00	DWO	incidenteel	onzeker
Sociaal prgramma Crabbehof	€ 143.786,00	DWO	incidenteel	onzeker
Structurele mantelzorgondersteuning	€ 250.853,00	MEE	structureel	efficiency & indexering
Innovatieve projecten	€ 2.900,00	MEE	incidenteel	onzeker
Zorg de Baas	€ 4.560,00	MEE	incidenteel	onzeker
Cafe's	€ 5.220,00	MEE	incidenteel	onzeker
Totaal structureel budget Marga	€ 2.553.174		structureel	efficiency & indexering
Totaal incidenteel budget Marga	€ 624.022		incidenteel	onzeker
Totaal budget Marga	€ 3.177.196	Marga	structureel & incidenteel	

De tabel bevat nog de projectnaam MARGA welke inmiddels veranderd is in MEE Drechtsteden.

In bijlage 2 staat de maatschappelijke bedrijfsplan "MEE Drechtsteden" met daarin het exploitatie overzicht van inkomsten en uitgaven voor de nieuwe organisatie voor maatschappelijke ondersteuning.

Datum 29 mei 2012
Ons kenmerk MO/803338

Risico

De volgende risico's kunnen worden benoemd ten aanzien van de vorming van "MEE Drechtsteden":

- de gemeentelijke beleidsdoelstellingen worden niet behaald. Maatregel: De gemeente stuurt op een heldere opdracht/resultaten met monitoring afspraken en periodieke evaluatie, zodat tussentijdse bijsturing mogelijk wordt;
- MEE Drechtsteden heeft bij de start geen eigen vermogen om eventuele tegenvallers op te vangen. De bedrijfsrisico's worden benoemd in het bedrijfsplan project MEE Drechtsteden (zie bijlage);
- de frictiekosten bij de DWO kunnen hoger uitvallen dan begroot. Maatregel: het gemeentelijke budget is gemaximeerd op € 1,8 miljoen en er liggen conservatieve inschattingen van de frictiekosten ten grondslag aan de begroting;
- de transitie- en transformatiekosten voor "MEE Drechtsteden" kunnen hoger uitvallen dan begroot. Maatregel: het gemeentelijke budget is gemaximeerd op € 1,8 miljoen en er liggen conservatieve inschattingen van de transitie- en transformatiekosten ten grondslag aan de begroting.

5. Fatale beslisdatum

1 juli 2012 in verband met het onomkeerbare besluit tot de oprichting van "MEE Drechtsteden" door DWO en MEE per gegeven datum.

6. Bij dit raadsvoorstel horen de volgende bijlagen:

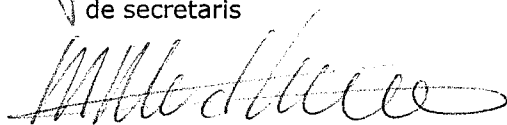
- ontwerp besluit;
- Bijlage 1: Ruimte voor elkaar, hervorming perceel beheer en exploitatie accommodaties;
- Bijlage 2: Maatschappelijk bedrijfsplan MEE Drechtsteden;
- begrotingswijziging nr. 212048.

7. Voorstel:

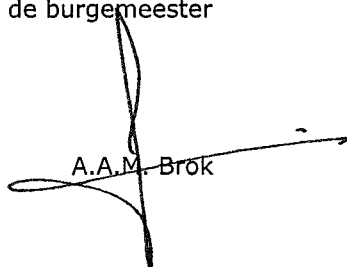
Wij stellen u voor:

1. maximaal € 1,8 miljoen in 2013 beschikbaar te stellen voor transitie- en frictiekosten MEE Drechtsteden/DWO. Te dekken uit de algemene reserve en de begroting dienovereenkomstig te wijzigen via begrotingswijziging nummer 212048;
2. om de vrijvallende middelen voor accommodaties ten gunste van het financieel perspectief te verwerken met ingang van de begroting 2013, waardoor de algemene reserve in een periode van 4 jaar kan worden aangevuld.

Het college van Burgemeester en Wethouders van Dordrecht
de secretaris de burgemeester

M.M. van der Kraan

A.A.M. Brok

- ontwerp besluit -